

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Nüfusta ad-soyadı değiştirilmesi veya düzeltilmesi davası Nüfusta Kayıt Tashihi davası olup, her iki ihtimalde de şahısların nüfus kayıtlarında netice olarak bir değişiklik yapılmaktadır. Bu davalar 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 01.10.2010 yılında yürürlüğe girmesinden önce tamamen Asliye Hukuk Mahkemesinde görülen davalar iken, 6100 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, bu davaların Sulh ve Asliye Hukuk Mahkemesinin hangisinin görevi içinde kaldığı hususunda mahkemeler arasında görev uyuşmazlıkları doğmuştur. Aslında yeni yasa etraflıca incelendiğinde görüleceği üzere ve Nüfus Hizmetleri Kanununun 36. maddesinde de herhangi bir değişiklik bulunmadığından, bu davalarda Asliye Hukuk Mahkemesinin görevi halen devam etmektedir. Nitekim yasanın yürürlük tarihinden itibaren yanlış yorumlama nedeniyle ve Asliye Hukuk Mahkemelerinin görevsizlik kararları ile mahkememize gelen çok sayıda Nüfusta Kayıt Tashihi davasında, mahkememizin iş bu 2013/438 E., 2013/609 K.sayıli dosyasındaki görevsizlik kararı gerekçesine istinaden çok sayıda benzer karşı görevsizlik kararı verilmiştir. Ancak olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümlenmesi için dosyaların gönderildiği ilgili Yargıtay 17.H.D.'de, mahkememizin görevsizlik kararlarında irdelenen hususlarda inceleme yapıldığını gösterecek şekilde olumlu veya olumsuz hiç bir görüş belirtilmeden ve HMK.382. maddesinde sayılan bütün çekişmesiz yargı davalarının tamamının neden Sulh Hukuk Mahkemesinin görevi içine girmediği, görevsizlik kararlarımızda teferruatlı olarak ve davalardan örnekler de verilerek izah edildiği halde, bu davaların tümü Sulh Hukuk Mahkemesinin içine giriyormuş gibi kabul edilerek, Sulh Hukuk Mahkemelerinin görevli yargı yeri olduğu belirtilerek mahkememizin görevsizlik kararları kaldırılmıştır yani merci tayini kararları Anayasanın 141/3. maddesine uygun olarak ve gerektiği şekilde gerekçeli olarak yazılmamıştır. Bu kararlar HMK.'nun 23/2 maddesi gereğince kesin olup, görevli olduğuna karar verilen sonraki mahkemeyi bağlayacağından, aslında Asliye Hukuk Mahkemesinde görülmesi gereken ve muhtemelen ülke çapında belki de binlerce sayıda olan bu tür davalarda, Sulh Hukuk Mahkemeleri görevsiz olduğu halde yasaya aykırı olarak yargılama yapıp karar vermek zorunda kalmıştır. Bu durum da hakimlerin Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm vereceklerine ilişkin Anayasanın 138/1-2. maddesine aykırıdır.

Bazı Nüfusta Kayıt Tashihi davalarının Asliye Hukuk Mahkemesinde açılıp görevsizlik kararı verilmesi üzerine, bu görevsizlik kararının incelemesinin yapılması ile görevli Yargıtay 18. H.D.'de Asliye Hukuk Mahkemesinin görevli olduğuna dair kararlar verilmiştir. Yani bu davaların temyiz incelemeleri için görevli olan Yargıtay 18. H.D.'nin kararları ile Sulh ve Asliye Hukuk Mahkemeleri arasındaki olumsuz görev uyuşmazlığını çözmekle görevli Yargıtay 17. H.D. arasında birbirine tamamen zıt kararlar oluşmuştur. Buna rağmen Yargıtay 17. H.D. bu davaların temyiz incelemesini yapan asıl dairenin görev konusundaki kararlarını nazara almadan yine yanlış şekilde Sulh Hukuk Mahkemesini görevli kılan kararlar vermeye devam etmiştir. Bu durumda aynı tür davaların doğal hâkim ilkesine aykırı olarak bir kısmının Sulh Hukuk Mahkemesinde, bir kısmının Asliye Hukuk Mahkemesinde yargılması yapılmak zorunda kalmıştır. Oysa Anayasanın 36. maddesine göre herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Anayasanın 37. maddesine göre de hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip

olağanüstü merciler kurulamaz. Buna rağmen Yargıtay 17. H.D.'nin söz konusu yanlış ve ısrarlı kararları nedeniyle vatandaşlar kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir mahkeme önüne çıkarılmışlardır.

Normal görevsizlik kararlarının Yargıtay 18. H.D.'de incelenmesi sonunda verilen kararlar kesin olmadığından, bu kararlar için mahkemelerce direnme kararı verilmesi ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda tekrar incelenmesi mümkün olduğu halde, Yargıtay 17. H.D.tarafından olumsuz görev uyuşmazlığında görevli mahkemenin belirlenmesi için verilen kararlar, mahkememizce iptali talep edilen HMK.23/2. maddesi gereğince kesin olup, yerel mahkeme tarafından direnme kararı verilmesi mümkün olmadığından, bu kararların Yargıtay Genel Kurulunda bir kez daha incelenmesi söz konusu olamamaktadır. Nitekim normal görevsizlik kararının temyizi üzerine verilen bir karar için Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 25.12.2013 tarihli, 2013/13-464 E. 2013/1698 K.sayılı içtihadında; "isim tashihi davalarının çekişmesiz yargı işlerinden olmadığı ve Hukuk Muhakemeleri Kanununa göre özel nitelikteki kanun olan Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun uygulanarak, isim tashihi davalarında Asliye Hukuk Mahkemelerinin görevli olduğu (yani mahkememizin görevsizlik kararlarının aynı gerekçesi ile)" açıkça belirlenmiştir. Eğer Yargıtay 17. H.D.'nin merci tayinine ilişkin kararları için de Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gidilmesi mümkün olsaydı, muhtemelen daha ilk yanlış kararda mahkememizce görevsizlik kararında direnilmesi ve bozma kararının kaldırılması için Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna dosyanın gönderilmesi mümkün olacaktı ve daire de yanlış kararından daha o zamanlarda dönmüş olacaktı. Nüfusta Kayıt Tashihi davaları ülke genelinde onbinlerce dosyadan oluşan bir dava türüdür. Kaldı ki HMK.23/2. maddesi hükmü talebimiz gibi iptal edilirse, sadece Nüfusta Kayıt Tashihi davaları için değil, mahkemeler arasındaki onbinlerce değişik dava türleri için de oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarında, ilgili Yargıtay dairesi tarafından verilen merci kararları için bu yasak kalkacak ve tıpkı normal görevsizlik kararlarında olduğu gibi, mahkemelerin görevsizlik kararlarında direnmeleri veya kararın bir kez de Yargıtay Hukuk Genel Kurulunda incelenmesi hakkı doğacaktır. En basit haliyle durumu şöyle özetlemek mümkündür; bu madde iptal edilmediği sürece, yanlış merci tayini kararları ile örneğin Anayasa Mahkemesinde görülmesi gereken bir davanın Yargıtay'da veya Danıştay'da görülmesi gibi bir durum söz konusu olmaya devam edecektir.

NETİCE VE TALEP;

Yukarıda mahkememizin hukuki görüş ve iptal gerekçesinde belirtilen nedenlerle; 01.10.2010 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 23/2. maddesinde yer alan "Bölge Adliye Mahkemesince veya Yargıtayca verilen yargı yeri belirlenmesi ile kanun yolu incelemesi sonunda kesinleşen göreve veya yetkiye ilişkin kararlar, davaya ondan sonra bakacak mahkemeyi bağlar." hükmünde, "DAVAYA ONDAN SONRA BAKACAK MAHKEMEYİ BAĞLAR" ibaresinin iptal edilerek, bu ifade yerine "DAVAYA ONDAN SONRA BAKACAK MAHKEMEYİ BAĞLAMAZ, BU KARARLAR İÇİN DE YASAL YOLLAR AÇIKTIR" ibaresinin eklenmesine karar verilmesi talep olunur."